

ساز و کارهای تولید ملی

ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها

سیدحسین اسحاقی

اسحاقی، سیدحسین، ۱۳۹۱ -

نام پدیدآور: ساز و کارهای تولید ملی: ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها/ تهیه و تنظیم معاونت پژوهش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران؛ نویسنده سیدحسین اسحاقی.

مشخصات نشر: قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۱.

مجله: ۴۷۰۰ ۳۴۴ ص. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۸۲-۹۴-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: توسعه صنعتی - ایران

سرمایه‌گذاری - ایران

سیاست کار - ایران

خودکفایی - ایران - سیاست اقتصادی - ۱۳۹۱

حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، معاونت پژوهشی

حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، مرکز نشر هاجر

HC ۲۸۰/الف ۵۴ س ۱۳۹۱

۳۳۸/۹۰۰۹۵۵

۲۸۱۶۲۳۳

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نام کتاب: ساز و کارهای تولید ملی

تهیه و تنظیم: معاونت پژوهش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

نویسنده: سیدحسین اسحاقی

ناشر: مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران)

نوبت چاپ: اول - تابستان ۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۲۰۰۰ ریال

تعداد صفحه و قطع: ۳۴۴ صفحه/ وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۸۲-۹۴-۹

آدرس: قم - انتهای بلوار محمد امین - میدان ارتش

تلفن مرکز پخش: ۰۲۵۱-۲۱۴۴۴۰۰

www.Hajer.who.ir

Hajer@who.ir

فهرست مطالب

پیش‌نوشت	۱
کلیات	۱۹
مسائل اساسی و پیش‌نیازهای	۱۹
تحقق شعار سال	۱۹
فلسفه نام‌گذاری و بایسته‌های تحقق شعار سال	۲۲
مفهوم تولید ملی	۲۲
چرایی و مهم‌ترین دلایل نام‌گذاری	۲۳
بایسته‌های «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی»	۲۵
تفاوت اساسی شعار سال (۱۳۹۱)	۳۳
کاستی‌های بخش تولید و چگونگی حمایت از آن	۳۸
نقش سرمایه‌های انسانی و اجتماعی در تولید ملی	۴۶
ده گام برای حمایت از کار و سرمایه ایرانی	۴۷
فصل اول: حمایت و پشتیبانی از تولید ملی در بخش کشاورزی و صنعت	۵۱
زمینه‌سازی مناسب برای پشتیبانی	۵۳
۱. تولید دانش محور	۵۳
۲. روی گردانی از اقتصاد نفتی	۵۴
ایجاد اقتدار ملی با حمایت از تولید داخلی	۵۵
الف) سیاست‌گذاری به منظور ارتقای بهره‌وری در بخش کشاورزی	۵۷
عوامل مؤثر در بهره‌وری نیروی انسانی	۵۸
آسیب‌های عمده در بخش کشاورزی	۶۰
مهم‌ترین راهکارهای افزایش تولیدات کشاورزی	۶۳

۱. افزایش بهره‌وری عوامل و منابع تولید در بخش کشاورزی ۶۳
۲. حفاظت از منابع خاک، احیای اراضی کشاورزی و ساماندهی زمین ۶۳
۳. بهبود و اصلاح نظام بهره‌برداری در بخش کشاورزی ۶۴
۴. افزایش تولید محصولات اساسی کشاورزی به منظور تأمین امنیت غذایی ۶۵
۵. افزایش درآمد و توان اقتصادی تولیدکنندگان بخش کشاورزی ۶۵
۶. حفظ، احیا و بهره‌برداری بهینه از منابع آب در بخش کشاورزی ۶۵
۷. مدیریت و مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی ۶۶
۸. حفاظت و بهره‌برداری پایدار از منابع ژنتیک گیاهی و دامی برای کشاورزی پایدار ۶۶
۹. افزایش توان تولید بیولوژیک خاک و ارتقای تنوع زیستی در عرصه‌های کشاورزی ۶۷
- وضعیت توسعه روستایی و کارآفرینی روستایی در کشور چین ۶۷
- وضعیت کشور چین پس از انقلاب کشاورزی ۶۸
- استراتژی توسعه روستایی چین ۶۹
۱. تبدیل «مزارع اشتراکی» به «مزارع تولیدی» ۷۰
۲. افزایش اندازه زمین‌های زراعی ۷۰
۳. بهره‌برداری بهینه از منابع کشاورزی ۷۱
۴. ایجاد توازن در عرضه و تقاضای غلات ۷۱
۵. کاهش شکاف میان درآمد روستاییان و شهرنشینان ۷۲
۶. به کارگیری فناوری‌های جدید تولید ۷۲
۷. اجرای طرح تجدید ساختار استراتژیک کشاورزی ۷۲
- توسعه کارآفرینی و اشتغال در چین ۷۴
- ب) حمایت و پشتیبانی از بخش صنعت ۷۵
- راهکارهای حمایت از صنعت گران و تجار ۷۸

فصل دوم: عطف توجه به کارآفرینی به عنوان نیروی محرکه تولید ۸۱

نقش کارآفرینی در شکوفایی اقتصاد ۸۳

کارآفرین کیست؟ ۸۴

تعریف کارآفرینی.....	۸۴
ویژگی‌های کارآفرینان.....	۸۶
اهمیت و ارزش کارآفرینی.....	۸۶
ضرورت‌ها و راهبردهای کارآفرینی.....	۸۸
نقش سرمایه اجتماعی در کارآفرینی.....	۹۰
توصیه‌های سیاستی در جلب سرمایه اجتماعی.....	۹۱
نقش مؤثر خانواده در توسعه کارآفرینی.....	۹۳
مراحل توسعه کارآفرینی به وسیله خانواده.....	۹۴
۱. مراحل نهادینه کردن «فرهنگ کارآفرینی».....	۹۴
۲. تعیین مسیر شغلی.....	۹۵
۳. توانمندسازی (یادگیری فن آوری‌های جدید).....	۹۵
۴. راه اندازی و اداره کسب و کار اقتصادی.....	۹۶
نقش شرکت‌های کوچک و متوسط در ایجاد اشتغال مولد و تقویت کارآفرینی.....	۹۷
۱. زیرساخت‌های لازم جهت شکل‌گیری شرکت‌های کوچک و متوسط.....	۹۷
۲. مزایای شکل‌گیری و ایجاد شرکت‌های کوچک و متوسط که عبارتند از:.....	۹۸
۳. حمایت‌های مؤثر در ایجاد شرکت‌های کوچک و متوسط.....	۱۰۲
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....	۱۰۳
موانع حرکت و رشد کارآفرینی در ایران.....	۱۰۵
۱. موانع کارآفرینی در مرحله آموزش و زمینه‌سازی.....	۱۰۵
۲. نبود عوامل انگیزشی در مرحله تحرک کارآفرینی.....	۱۰۷
۳. موانع کارآفرینی در مرحله جهش (منابع و فرصت‌ها).....	۱۰۷

فصل سوم: نقش سرمایه در تولید ملی.....	۱۱۱
سهم سرمایه در تولید ملی.....	۱۱۳
سرمایه‌گذاری برای تولید در ایران.....	۱۱۸
نگاهی به فضای کسب و کار در ایران.....	۱۲۰
جذب سرمایه‌گذاران ایرانی مقیم خارج.....	۱۲۵
به کارگیری منابع ملی حاصل از حذف یارانه به سوی توسعه تولید ملی.....	۱۲۵

۱۲۶	حمایت از برند و تولید ملی، زمینه کاهش وابستگی به نفت
۱۲۸	ارکان اصلی توسعه
۱۳۱	واقعی شدن نرخ ارز و تأثیر آن بر تولید و اشتغال
۱۳۵	چرایی کاهش و افزایش نرخ ارز
۱۳۶	مدیریت نرخ ارز به وسیله دولت
۱۳۸	روش حمایت از تولید، کاهش قیمت‌ها، افزایش سرمایه‌گذاری و اشتغال بدون تحمیل هزینه
۱۴۰	* بررسی موانع سرمایه‌گذاری و تولید در ایران
۱۴۳	آسیب شناسی فضای کسب و کار در ایران
۱۴۶	دولت و فضای کسب و کار
۱۴۸	دلایل رکود اقتصادی و بی‌کاری جوانان با وجود تشکیل سرمایه در کشور
۱۵۰	اجرای استراتژی کار در ایران، تولید ایرانی
۱۵۲	باید و نبایدهای تولید ملی و حمایت از سرمایه ایرانی

فصل چهارم: آسیب‌شناسی تولید و راه‌های بهسازی آن

۱۵۵	۱. احساس باورمندی تولید کننده و سرمایه‌گذار ایرانی از حمایت مردم و دولت
۱۵۸	۲. حمایت خاص از تولید با حمایت تعرفه‌ای
۱۵۹	۳. عطف توجه به دهه ۱۳۹۰ به تحول اقتصادی
۱۶۰	۴. برنامه‌ریزی برای حمایت از تولید ملی
۱۶۰	۵. وظایف دولت و تشکلهای صنفی
۱۶۱	۶. افزایش قدرت رقابتی تولید داخلی
۱۶۳	۷. افزایش تعرفه‌های کالای وارداتی
۱۶۵	۸. بسته‌بندی و بازاریابی مناسب
۱۶۵	۹. انضباط مالی دولت و کاهش وابستگی به دلار نفتی
۱۶۶	۱۰. نهادسازی قانونی و مدنی
۱۶۸	۱۱. بهره‌گیری از شانس افزایش نرخ ارز و قیمت نفت
۱۶۹	۱۲. حمایت از تولید لازمه قدرت اقتصادی
۱۷۱	هدفمندی یارانه‌ها و لزوم حمایت از تولید ملی

۱۸۰	ایجاد فرهنگ استفاده از تولیدات ملی
۱۸۰	بررسی تأثیر منفی تبلیغات کالاهای خارجی بر تولیدات داخلی
۱۸۴	تحقق اقتصاد بدون نفت برای رشد تولید داخلی
۱۸۸	طرح‌های خرید کالای ایرانی
۱۹۰	«مصرف‌زدگی» در ایران
۱۹۳	نظر مردم درباره خرید اجناس ایرانی
۱۹۵	آسیب‌شناسی صادرات فرش دست‌باف ایران
۱۹۷	تجلی مصرف‌گرایی افراطی در انزوای چای ایرانی
۱۹۹	ضرورت مصرف کالای ایرانی
۲۰۳	مصرف کالای ایرانی پاسخی به تحریم‌های خارجی
۲۰۷	رعایت حقوق مصرف‌کننده، تقویت‌کننده گرایش مردم به تولید ملی
۲۱۰	حمایت دولت از تولید ملی
۲۱۳	ضرورت مدیریت واردات و افزایش تولید ملی
۲۱۴	نقش دستگاه‌های اجرایی در کنترل واردات
۲۱۶	قیمت و کیفیت غیر شفاف
۲۱۷	ضرورت اصلاح نرخ ارز
۲۲۰	مشارکت سرمایه‌گذاران در اصلاح روند واردات
۲۲۰	افزایش سفرهای خارجی به علت ارزانی دلار
۲۲۱	زمان نامناسب واردات
۲۲۲	فرایند تدریجی مدیریت واردات
۲۲۶	تقویت فرهنگ عمومی در رویکرد به کالای داخلی
۲۳۱	الزامات و راه‌های تحریم کالای خارجی
۲۳۳	زمان مناسب برای تحریم اجناس خارجی
۲۳۵	روش‌های اصلاحی برای حمایت از کالای ایرانی

فصل پنجم: نقش نظارت، استانداردهای سازی و مهار قاچاق کالا در پیشبرد تولید ملی ۲۴۷

الف: نظرات بر تولیدات داخلی ۲۴۹

تولید بدون نظارت کالای ایرانی ۲۴۹

عامل اصلی، نبود نظارت.....	۲۵۲
ب) استاندارد؛ ضامن سلامت، بهداشت و ایمنی جامعه.....	۲۵۷
تعریف استاندارد.....	۲۵۸
رعایت استاندارد.....	۲۵۸
معرفی مؤسسه استاندارد ایران.....	۲۵۹
استاندارد سازی کالا برای افزایش صادرات.....	۲۵۹
راه‌های پیشرفت و موفقیت صادرات.....	۲۶۱
اجرای طرح تجا در ایران.....	۲۶۳
روش‌های جری استاندارد.....	۲۶۳
ج) رواج پدیده قاچاق کالا در نبود سیستم مناسب نظارت.....	۲۶۶
کمبود ایستگاه‌های بازرسی.....	۲۶۸
ریشه‌ها و عوامل قاچاق کالا.....	۲۶۹
عوامل تسهیل کننده قاچاق کالا.....	۲۶۹
اصلاح قانون برای امحا یا کاهش پدیده قاچاق کالا.....	۲۷۰
ویژگی‌های لایحه جدید مبارزه با قاچاق کالا و ارزش.....	۲۷۲
آسیب شناسی قاچاق کالا در شرایط فعلی.....	۲۷۳
راهکارهای مبارزه با قاچاق کالا.....	۲۷۵

فصل ششم: نقش نظارت، استانداردهای سازی و مزایای تولید ملی و حمایت از

کار و سرمایه ایرانی.....	۲۸۱
مزایای اقتصادی ناشی از تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی.....	۲۸۳
مزایای فرهنگی و اجتماعی ناشی از تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی.....	۲۸۵
مزایای علمی، آموزشی و پژوهشی ناشی از تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی.....	۲۸۶
مزایای محلی و استانی ناشی از تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی.....	۲۸۷
مزایای سیاسی و قانونی ناشی از تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی.....	۲۸۸
.....	۲۸۸

فصل هفتم: عوامل بازدارنده و راه‌های برون‌رفت از آن	۲۹۱
موانع تحقق تولید ملی	۲۹۳
۱. موانع ناشی از قوانین و مقررات موجود	۲۹۳
۲. موانع ناشی از ناهماهنگی نهادهای مالی و اعتباری	۲۹۴
۳. موانع ناشی از نبود اطمینان به سرمایه‌گذاری	۲۹۴
۴. موانع ناشی از شرایط خارجی	۲۹۴
۵. موانع ناشی از قاچاق و واردات بی‌رویه	۲۹۵
۶. موانع صادرات تولیدات داخلی	۲۹۵
راه‌های برون‌رفت و دستیابی به اهداف	۲۹۶
نقش رسانه‌ها در اجرایی شدن شعار تولید ملی	۳۰۱
پی‌ریزی برنامه‌های عملیاتی	۳۰۲
۱. ارتقای کیفیت با قیمت مناسب	۳۰۳
۲. تولید علم و فن‌آوری	۳۰۳
۳. حمایت مصرف‌کنندگان از تولیدات داخلی	۳۰۴
۴. سهل‌بینی قوانین سرمایه‌گذاری کشور	۳۰۴
۵. حمایت جدی از تولید داخلی	۳۰۴
۶. دیگر راهکارها جهت عملیاتی شدن شعار سال	۳۰۵
رسالت دستگاه‌های گوناگون کشور در تحقق شعار سال	۳۰۸
دستگاه مسئول وزارت اقتصاد	۳۰۹
دستگاه مسئول بانک مرکزی	۳۱۰
دستگاه مسئول وزارت نیرو	۳۱۱
دستگاه مسئول وزارت کار و امور اجتماعی	۳۱۱
دستگاه مسئول وزارت کشور	۳۱۱
دستگاه مسئول صنعت و معدن و تجارت	۳۱۱
دستگاه مسئول سازمان صدا و سیما	۳۱۲
اصلاح فرآیند تولید در بنگاه	۳۱۲
دستگاه مسئول معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی	۳۱۲
دستگاه مسئول معاونت توسعه، مدیریت و سرمایه‌انسانی	۳۱۳

۳۱۳.....	دستگاه مسئول وزارت رفاه و تأمین اجتماعی.....
۳۱۳.....	دستگاه مسئول وزارت صنعت و معدن و تجارت.....
۳۱۴.....	دستگاه مسئول وزارت کار و امور اجتماعی.....
۳۱۴.....	دستگاه مسئول وزارت مسکن و شهرسازی.....
۳۱۴.....	اصلاح فرآیند حمل و نقل و توزیع.....
۳۱۴.....	دستگاه مسئول وزارت راه و ترابری.....
۳۱۶.....	دستگاه مسئول وزارت صنعت و معدن و تجارت.....
۳۱۶.....	ساماندهی شبکه توزیع.....
۳۱۷.....	اصلاح فرآیند صادرات.....
۳۱۷.....	دستگاه مسئول وزارت صنعت و معدن و تجارت.....
۳۱۸.....	دستگاه مسئول وزارت خارجه.....
۳۱۸.....	دستگاه مسئول سازمان میراث فرهنگی.....
۳۱۹.....	سخن آخر.....
۳۲۹.....	فهرست منابع.....